

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยังคงยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นหาความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาค้นหาทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และมาตรา 25 ที่ได้กล่าวว่ารัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุก รูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมาตรา 29 ที่กล่าวว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ พัฒนาระหว่างชุมชน อีกทั้งในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ 1) จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการศึกษา/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น 2) จำนวนแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน สถานประกอบการ สถาบันศาสนา มูลนิธิ สถาบัน/องค์กรต่างๆ ในสังคมเพิ่มขึ้น 3) จำนวนสื่อสารมวลชนที่เผยแพร่องค์ความรู้หรือจัดรายการเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น 4) ร้อยละของชุมชนที่มีการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น 5) มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ

6) จำนวนสื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้น 7) จำนวนสื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่ได้รับการพัฒนา โดยการมีส่วนร่วม จากภาครัฐและเอกชนเพิ่มขึ้น 8) จำนวนรายการ/ประเภทสื่อที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษาเพิ่มขึ้น และ 9) มีระบบคลังข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่มีคุณภาพมาตรฐานสามารถให้บริการคนทุกช่วงวัยและใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานได้ และมีแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ได้แก่ 1) พัฒนาแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่มีคุณภาพมาตรฐาน จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษา ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม 2) ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการผลิตสื่อ ตำรา สื่อวีดิทัศน์ สื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพมาตรฐาน และจัดการเรียนรู้อื่นๆ ตามอัธยาศัย 3) ส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ผ่านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่มีมาตรฐานและหลากหลาย อาทิ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ของชุมชน ฯลฯ สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เข้ารับบริการแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง 4) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา และการให้ความรู้สำหรับผู้สูงวัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้งการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพตามวัย 5) ส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงวัย และพัฒนาระบบสารสนเทศ/สื่อที่เหมาะสมที่เอื้อกับการเรียนรู้อื่นๆ และการถ่ายทอดภูมิปัญญาสำหรับผู้สูงวัย 6) ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อตำราเรียน สื่อความรู้ สื่อฝึกทักษะทั้งในลักษณะสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย หลากหลาย และเข้าถึงได้ 7) พัฒนาระบบและกลไกการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนาสื่อทุกประเภทที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ภายใต้กลไกการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม และ 8) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและเครือข่ายสังคมรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนทุกช่วงวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำหรับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายได้จัดการศึกษาโดยยึดหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ที่ได้กล่าวว่าการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ยึดหลักดังต่อไปนี้ คือ (1) การศึกษานอกระบบให้ยึดหลัก จำนวน 2 ข้อ คือ (ก) ความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน (ข) การกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อื่นๆ สำหรับ (2) การศึกษาตามอัธยาศัย ให้ยึดหลัก จำนวน 3 ข้อ (ก) การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย (ข) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา และ (ค) การจัดการหรือแนวทางการเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักการ 4 ข้อ คือ 1) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้อื่นๆ

เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดย เน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน 2) ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ4) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. สำนักงาน กศน., 2555) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560–2564) จึงได้มุ่งเน้นในเรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการกำหนดวิธีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต อาทิ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ โรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมให้มีระบบการจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และได้กำหนดแผนงานการสร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีสาระสำคัญมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่แหล่งเรียนรู้ให้มีชีวิต ทันสมัย มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลเพื่อดึงดูดให้คนทุกช่วงวัยเกิดความสนใจเข้าไปเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมีการศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ ที่จะช่วยเพิ่มพูนศักยภาพคนไทยให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น ห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) ศูนย์ศึกษาบันเทิง (Edutainment Center) เป็นต้น การส่งเสริมการอ่านการเรียนรู้ผ่านบริการห้องสมุดในภูมิภาคที่ทันสมัย สร้างโอกาสให้กลุ่มเด็กเยาวชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างมีคุณภาพ สะดวกและรวดเร็ว จัดให้มีเครือข่ายอุทยานการเรียนรู้ในระดับจังหวัดและภูมิภาค รวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในชุมชนเพื่อพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมด้วยรูปแบบที่ทันสมัย (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงาน, 2559)

สำหรับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ตากที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพปรากฏในสาระทักษะการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 1.2 ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษา กศน. มีความเข้าใจทักษะและเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ ถึงแม้จะมีหนังสือเรียนให้นักศึกษาได้เรียนรู้ แต่ก็ยังเป็นเนื้อหาที่เป็นสากลทั่วไป ยังขาดเนื้อหาแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และแหล่งเรียนรู้อื่นที่เกิดจากประสบการณ์ความรู้ที่เกิดจากคนที่อยู่ในพื้นที่ชุมชน อีกทั้งอำเภอโพธิ์ตากเป็นอำเภอที่มีวัฒนธรรม และประเพณีพื้นบ้านที่มีความโดดเด่นน่าสนใจที่แตกต่างกันไปทั้ง 3 ตำบล และหลายๆ สถานที่ของแต่ละตำบลได้ถูกจัดเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน นักศึกษา กศน. รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าไปศึกษาหาความรู้ แต่ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดในอำเภอโพธิ์ตากได้รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นไว้อย่างเป็นรูปธรรมทำให้แหล่งเรียนรู้บางแห่งที่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ และควรแก่การประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่นได้ทราบว่าในอำเภอโพธิ์ตากมีแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นควรแก่การเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้เลือนหายไปจากความทรงจำ ผู้ศึกษาจึงได้พัฒนาคู่มือการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบลซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้แหล่งเรียนรู้ในอำเภอ

โพธิ์ตากได้รับการอนุรักษ์ และรักษาไว้ให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าแหล่งเรียนรู้ที่ดีที่มีในพื้นที่หมู่บ้านชุมชนของตนเอง เป็นประโยชน์ต่อการปรับประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาอื่น และผู้สนใจ และได้หาคุณภาพและประสิทธิภาพของคู่มือโดยปรากฏผลการหาคุณภาพ และประสิทธิภาพของคู่มือในรายงานการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย เพื่อให้เป็นคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา และผู้สนใจ ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อหาความเหมาะสมของคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการศึกษาเป็นข้อมูลที่ได้จากคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล ประกอบด้วย

- 1.1 แหล่งเรียนรู้วิถีพุทธ
- 1.2 แหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมพื้นบ้าน
- 1.3 แหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชน
- 1.4 แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรพอเพียง
- 1.5 แหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพจักสานลายท้องถิ่น
- 1.6 แหล่งเรียนรู้ด้านการแปรรูปอาหารพื้นบ้าน
- 1.7 แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรธรรมชาติ
- 1.8 แหล่งเรียนรู้ด้านการปศุสัตว์
- 1.9 แหล่งเรียนรู้ด้านการออมชุมชน
- 1.10 แหล่งเรียนรู้ด้านอนุรักษ์กระบือสวยงาม
- 1.11 แหล่งเรียนรู้ด้านห้องสมุดมีชีวิตในโครงการด้วยรักและห่วงใย ในพระราชูปถัมภ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- 1.12 แหล่งเรียนรู้ด้านการทอผ้าฝ้ายพื้นบ้าน

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

ครู กศน. ตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน กศน. อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
จำนวน 7 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

3.1 การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
สำหรับครู กศน. ตำบล ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2561

3.2 การทดลองใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
สำหรับครู กศน. ตำบล ดำเนินการระหว่างวันที่ 3 มกราคม 2561 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2561

3.3 การหาประสิทธิภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก
จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล ดำเนินการระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ถึง 29 มิถุนายน
2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

รายงานผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
สำหรับครู กศน. ตำบล ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

คู่มือ หมายถึง คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
สำหรับครู กศน. ตำบล

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย หมายถึง คู่มือ
ที่ใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม
ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่

1) กิจกรรมที่ 1 แหล่งเรียนรู้วิถีพุทธ ประกอบด้วย

1.1) วัดป่าบ้านโพนทอง

1.2) วัดบ้านไร่

1.3) วัดถ้ำฮ้าน

1.4) วัดเวฬุวัน

- 2) กิจกรรมที่ 2 แหล่งเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมพื้นบ้าน ประกอบด้วย
  - 2.1) วิถีไทพวน
  - 2.2) ม่องเบ็งนวัตกรรม
  - 2.3) คำมิ่งโฮมสเตย์
- 3) กิจกรรมที่ 3 แหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบด้วย
  - 3.1) น้ำตกห้วยหินขาว
  - 3.2) แพนบ้านบางกอกน้อย
- 4) กิจกรรมที่ 4 แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรพอเพียง ประกอบด้วย
  - 4.1) ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 25 (นพค. 25)

สวนมะนาวเกษตรตามอำเภอใจ

- 5) กิจกรรมที่ 5 แหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพจักสานลายท้องถิ่น ประกอบด้วย
  - 5.1) กลุ่มจักสานไม้ไผ่ บ้านสาวแล หมู่ 4 ตำบลโพธิ์ตาก
  - 5.2) กลุ่มทอเสื่อกก บ้านนาฝาก หมู่ 7 ตำบลโพธิ์ตาก
  - 5.3) กลุ่มจักสานกระติบข้าว บ้านกาหม หมู่ 3 ตำบลโพธิ์ตาก
- 6) กิจกรรมที่ 6 แหล่งเรียนรู้ด้านการแปรรูปอาหารพื้นบ้าน ประกอบด้วย
  - 6.1) กลุ่มข้าวฮางงอก บ้านโพธิ์ตาก หมู่ 1 ตำบลโพธิ์ตาก
  - 6.2) กลุ่มแจ่วหนังกั้ม บ้านโพธิ์ตาก หมู่ 2 ตำบลโพธิ์ตาก
  - 6.3) กลุ่มไข่เค็ม บ้านโพธิ์ตาก หมู่ 1 ตำบลโพธิ์ตาก
- 7) กิจกรรมที่ 7 แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรธรรมชาติ ประกอบด้วย
  - 7.1) กลุ่มการเพาะต้นอ่อนทานตะวัน บ้านภูพั่งม่วง หมู่ 8 ตำบลด่านศรีสุข
  - 7.2) กลุ่มปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ บ้านโพธิ์ตาก หมู่ 1 ตำบลโพธิ์ตาก
- 8) กิจกรรมที่ 8 แหล่งเรียนรู้ด้านการปศุสัตว์ ประกอบด้วย
  - 8.1) กลุ่มเลี้ยงแพะ บ้านสาวแล หมู่ 4 ตำบลโพธิ์ตาก
  - 8.2) กลุ่มเลี้ยงโค บ้านพรเจริญ หมู่ 9 ตำบลด่านศรีสุข
  - 8.3) กลุ่มเลี้ยงแพะเนื้อ บ้านน้ำทอน หมู่ 2 ตำบลด่านศรีสุข
- 9) กิจกรรมที่ 9 แหล่งเรียนรู้ด้านการออมชุมชน ประกอบด้วย
  - 9.1) สถาบันการเงินตำบลโพธิ์ตาก
- 10) กิจกรรมที่ 10 แหล่งเรียนรู้ด้านอนุรักษ์กระบือสวยงาม ประกอบด้วย
  - 10.1) กลุ่มอนุรักษ์กระบือสวยงาม บ้านนาฝาก หมู่ 7 ตำบลโพธิ์ตาก
- 11) กิจกรรมที่ 11 แหล่งเรียนรู้ด้านห้องสมุดมีชีวิตในโครงการด้วยรักและห่วงใย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย
  - 11.1) ห้องสมุดมีชีวิตโรงเรียนอาโอยามา 2 ตำบลด่านศรีสุข
- 12) กิจกรรมที่ 12 แหล่งเรียนรู้ด้านการทอผ้าฝ้ายพื้นบ้าน ประกอบด้วย

12.1) กลุ่มทอผ้าหมี่ขิด บ้านโคกบุญสนอง หมู่ 11 ตำบลโพหนอง

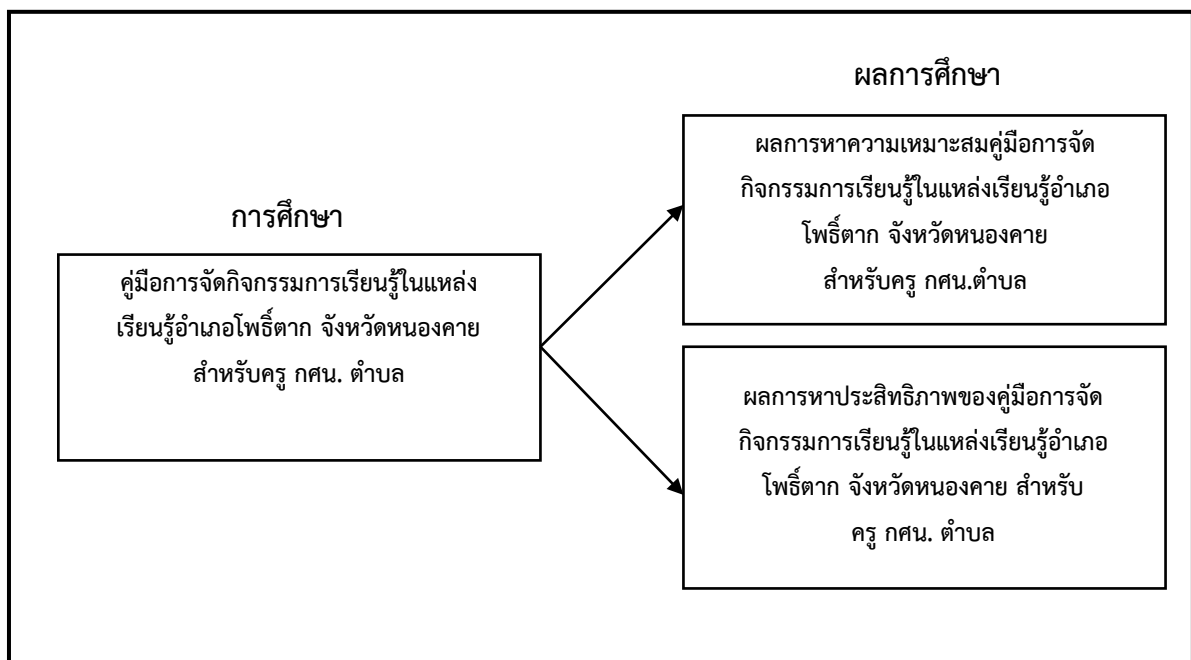
ครู กศน. ตำบล หมายถึง บุคลากรในสังกัดศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอโพธิ์ตากจังหวัดหนองคายตำแหน่ง ครู กศน. ตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล

ความเหมาะสมของคู่มือ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครู กศน. ตำบลเกี่ยวกับคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านองค์ประกอบทั่วไป ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านกิจกรรมภายในคู่มือ ด้านความเหมาะสมของคู่มือ และด้านการจัดกิจกรรม ซึ่งได้มาจากแบบสอบถามการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล

ประสิทธิภาพของคู่มือ หมายถึง ผลการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นจากการเปรียบเทียบคะแนนก่อน และหลังการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการรายงานผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับครู กศน. ตำบล